

Een melanistisch exemplaar van *Rhagonycha fulva* Scop. (Col., Canthar.)

Van de algemeen bij ons voorkomende Cantharide *Rhagonycha fulva* Scop. werd door Snellen van Vollenhoven in 1848 in zijn Naamlijst van Schildvleugelige Insecten (onder *Cantharis melanura* L.) een ♂ exemplaar vermeld, met geheel zwarte dekschilden, dat door hem te Velzen in copulatie gevangen werd. Everts trekt klaarblijkelijk deze vondst in twijfel. Hij maakt namelijk in zijn Col. Neerl. III, 1922, p. 350 de opmerking, dat de opgave van Snellen van Vollenhoven wel op een verkeerde determinatie zal berusten.

Dat dit laatste geenszins het geval behoeft geweest te zijn moge blijken uit het feit, dat ik op 25 Juli 1940 het geluk had, om tusschen een groot aantal typische exemplaren der soort, dat zich omstreeks dien tijd in mijn tuin te Oegstgeest en in de naaste omgeving vertoonde, een ♂ exemplaar aan te treffen, eveneens in copulatie, dat ook in het bezit was van zwarte dekschilden.

Nu zijn van *R. fulva* eenige kleuraberraties bekend, waarbij het zwart van het uiteinde der dekschilden zich naar voren toe uitbreidt. Dit is het geval bij de var. *usta* Gemm. en in meerdere mate nog bij de var. *Delahoni* Schilsky. Vrijwel geheel zwart zijn zij bij de var. *Cailloli* Chobaut, welke beschreven werd door Chobaut in zijn Catalogue des Coléoptères de Provence de Caillol, 3, 1914, p. 31. M. P. Lesne van het Muséum National d'Histoire Naturelle te Parijs was zoo vriendelijk mij op mijn verzoek de beschrijving van deze var. te doen toekomen. Daar het artikel van Chobaut hoogstwaarschijnlijk niet in Nederland aanwezig is, laat ik de oorspronkelijke beschrijving hier volgen:

„Cette variété diffère du type: par le pronotum tacheté de noir surtout au niveau des bosses prothoraciques; par les élytres entièrement noirs avec le base et les côtés vaguement rougeâtres; par les pattes noires tachetées de rougeâtre et par le dessous du thorax noirâtre. C'est donc, pour moi, une forme mélanique de l'espèce. J'ai capturé cette curieuse *Rhagonycha* le 3 mai 1892, à Villeneuve-lès-Avignon. Un seul exemplaire”.

Bij het exemplaar uit Oegstgeest is het halsschild roodbruin, donkerder dan bij typische exemplaren, met zwartachtige randen; de dekschilden zijn alleen aan de zijden bij de basis iets roodbruin, aan de basis zelf zijn zij zwart; de pooten zijn zwart, met de dijen iets doorschijnend bruinachtig. Verder is de kop vóór de inplanting der sprieten en ertusschen rood, meer naar achteren echter zwart; de sprieten zijn geheel zwart, dus ook de sprietbasis, die bij typische exemplaren rood is. Ook zijn aan het achterlijf de sternieten in het midden zwartachtig.

Hoewel er dus eenige kleine verschillen zijn met Chobaut's beschrijving, zijn die zoo gering, dat het zeker niet verantwoord is mijn vondst als een afzonderlijke aberratie te beschrijven. Ik aarzel dan ook niet het exemplaar tot de var. *Cailloli* te rekenen.

Oegstgeest, November 1942.

S. J. VAN OOSTSTROOM.

Drie voor de Ned. Fauna nieuwe Coleoptera uit Zeeland, benevens één uit Z. Limburg.

Brachygluta (*Reichenbachia*) *Waterhousei* Rye.

Aan het Sloe, vrij op het slik rondlopend. Nieuw en St. Joosland VI-1940, 1 ♂; op dezelfde plaats VII-1942, 1 ♂. Deze soort leeft volgens Everts langs de zee-kusten van Engeland en N. Frankrijk, volgens den Winkler Katalogus ook in het Middellandsche Zeegebied. Het gelukte me nog niet de soort door uitgeven van aangespoelde wieren enz. te bemachtigen. Op deze wijze verkreeg ik op dezelfde plaats wel *B. Helfer* Schmidt in klein aantal. *Waterhousei* zou verward kunnen worden met *haemoptera* Aubé, de dekschilden zijn evenwel langer en de langsstreepjes op het eerste tergiet zijn op meer dan $\frac{1}{3}$ van de breedte van het tergiet van elkaar verwijderd. Bovendien vertoont het ♂ van *haemoptera* andere kenmerken en komt deze soort voor zoover bekend niet aan de zee kust voor.

Cercyon subsulcatus Rey.

Horion (Nachtrag z. Fauna Germ. p. 229) vermoedt dat *subsulcatus* een slecht begrensde variëteit is van *convexiusculus* Steph. In den Winkler Katalogus wordt *subsulcatus* evenwel als afzonderlijke soort opgenomen. In Juni 1940 aan het noordelijk

strand van N. Beveland verzamelend, trof ik op aangespoelde rottende aardappelen 2 exx. van deze soort aan, die zonder veel moeite van *convexiusculus* te scheiden waren. Bovendien bleken reeds exemplaren van deze soort in mijn collectie aanwezig te zijn, afkomstig van Oostkapelle (Walcheren) VI-1939, gezeefd uit rottende bladeren aan boschslooten. Een hernieuwd onderzoek op deze laatste plaats bracht de soort bij tientallen aan het licht, meest tezamen met *convexiusculus*. In den loop der laatste twee jaren ving ik de soort daar geregeld, vooral in het voorjaar (o.a. IV-1942 in groot aantal), zoodat mijn materiaal thans uit veel meer dan 100 exx. bestaat en ik de variabiliteit der soort kon toetsen. Het bleek mij daarbij dat *subsulcatus* in 100% der gevallen zeker van *convexiusculus* te scheiden is, indien men slechts niet alleen afgaat op de kenmerken der bovenzijde. Dat *subsulcatus* niets dan een slecht begrensde variëteit van *convexiusculus* zou zijn, is hiermee wel weerlegd te achten. M.i. behoeft aan de soortechtheid van *subsulcatus* niet getwijfeld te worden. Reeds G a n g l b a u e r (Die Käfer von Mitteleuropa, IV, 1904, p. 283) heeft beide soorten zeer goed onderscheiden. Daar determineeren met E v e r t s, Col. Neerl. III, p. 293, niet tot een zeker resultaat leidt, volgt hier een overzicht der beide soorten naar G a n g l b a u e r, aangevuld met enkele zelfgevonden kenmerken.

subsulcatus Rey.

Mesosternaalplaat korter en breder dan bij *convexiusculus*, dof. Het glanzige verheven middengedeelte van het metasternum naar voren afgerond en stomp toeloopend, dicht en vooral naar den achterrand diep bestippeld. De bestippeling der tusschenruimten aan de basis der dekschilden, bij 40 × vergrooting onder den microscoop bezien, uiterst fijn, meestal geheel onzichtbaar. De binnenste stippellijnen der dekschilden naar het uiteinde sterk verdiept, de tusschenruimten daardoor ter plaatse sterk gewelfd. Dekschilden zeer dof.

convexiusculus Steph.

Mesosternaalplaat langer en veel smaller, glanzig. Het glanzige verheven middengedeelte van het metasternum naar voren spits toeloopend, aan de zijden niet afgerond, minder dicht en fijner bestippeld dan bij *subsulcatus*. De bestippeling der tusschenruimten aan de basis der dekschilden, bij 40 × vergrooting onder den microscoop bezien, duidelijk. De binnenste stippellijnen der dekschilden naar het uiteinde weinig of niet verdiept, uitgezonderd de eerste, die dikwijls even sterk verdiept is als bij *subsulcatus*. De tusschenruimten daardoor aan het uiteinde weinig of niet gewelfd. Dekschilden iets minder dof, vooral aan de basis.

De nieuwe soort zal in de meeste Ned. collecties wel voorkomen onder *convexiusculus*. Daar de kenmerken der bovenzijde eenigszins variabel zijn, is onderzoek van meso- en metasternum noodzakelijk. Ook wake men ervoor dat geen vervette exemplaren onderzocht worden, daar dan de chagrineering, vooral van de mesosternaalplaat, niet te beoordeelen is. Ondergeteekende is gaarne bereid het materiaal der Ned. collecties te revideren.

De heer P. van der Wiel deelde mij nog mede, dat in zijn collectie een ex. van *subsulcatus* aanwezig bleek te zijn, afkomstig van Domburg en dat Reclaire een ex. ving bij Ommen. Zelf zeefde ik de soort nog uit aanspoelsel aan een weel bij Nisse (Z. Beveland).

Mordellistena nana Motsch.

Deze voor onze fauna nieuwe soort sleepte ik van enkele planten op de vloedlijn van den zeedijk van het zuidelijk Sloe te Nieuw en St. Joosland. VII-1941, 2 exx.; VII-1942, 4 exx.; VIII-1942, 2 exx. Daar op deze plaats diverse zoutminnende planten door elkaar groeien, is het niet gemakkelijk de juiste standplaats te ontdekken, temeer daar enkele soorten ook nog door de schapen afgevreten worden. Ik kreeg den indruk dat een Chenopodiacee (*Atriplex* spec.) de standplant is. De soort komt volgens Reitter voor in den Elzas en in Nassau, volgens den Winkler Katalogus in Zuid-Europa, Zuid-Rusland en Griekenland. In dit licht bezien is de nieuwe vindplaats wel zeer merkwaardig. De soort gelijkt op *parvula* Gylh., doch is hiervan onmiddellijk te onderscheiden door het gemis van één der eindsporen aan de achterschenen. Bovendien zijn de achterhoeken van het halsschild spits, terwijl deze bij *parvula* stomp zijn. Met de tabel in Everts, Col. Neerl. III, p. 387 is de soort goed te determineeren. *Apion brevirostre* Hbst. (Det. Dr. D. L. Uyttenboogaart).

Tijdens een excursie door Z. Limburg (23—30 Juli 1941) bemachtigde ik deze nieuwe Curculionide door slapen van *Hypericum perforatum*, in de gemeente Wittem, in 14 exx. (10 ♂ en 4 ♀). De soort komt volgens Everts voor in de Rijnprovincie en in België, op enkele *Hypericum*-soorten.

Nieuw en St. Joosland (Walcheren).

P. J. BRAKMAN.